

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleménye Tárgy: „Szélessávú hozzáférés mindenkinek: gondolatok az egyetemes szolgáltatások körének fejlődéséről az elektronikus hírközlés terén”

(2009/C 175/02)

Az Európai Unió Francia Elnöksége az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikkének megfelelően 2008. július 3-án kelt levelében felkérte az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot, hogy dolgozzon ki fel-tárási véleményt a következő tárgyban:

Szélessávú hozzáférés mindenkinek: gondolatok az egyetemes szolgáltatások körének fejlődéséről az elektronikus hírközlés terén.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció 2008. november 10-én elfogadta véleményét. (Előadó: Raymond HENCKS).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. december 3–4-én tartott, 449. plenáris ülésén (a december 4-i ülésnapon) 125 szavazattal, 3 ellenében elfogadta az alábbi véleményt.

1. Ajánlások

1.1 Napjainkban az információs és kommunikációs technológiák (IKT) területén, amelyek a mindenki előtt nyitott információs társadalom alapját képezik, a társadalom minden egyes tagjának igényeire tekintettel kell lenni.

1.2 Ennek ellenére az elektronikus kommunikációs eszközök továbbra is elérhetetlenek maradnak számos uniós polgár számára a hálózatokhoz és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya, illetve a szükséges készségek hiánya miatt. Az elektronikus kommunikáció egyetemes szolgáltatása, melynek rendeltetése az volna, hogy elérhető áron bizonyos meghatározott minőségű minimális szolgáltatásokat nyújtson minden felhasználónak, mindmáig nem képes áthidalni a digitális szakadékot.

1.3 Az egyetemes szolgáltatások alkalmazási területe a kezdetek óta gyakorlatilag változatlan, és még mindig csak a nyilvános telefonhálózathoz való keskeny sávú csatlakozásra terjed ki.

1.4 A szélessávhoz való általános hozzáférés azonban nemcsak a modern gazdaság fejlődésének kulcstényezője és a liszaboni menetrend egyik fontos aspektusa, hanem már a jólét és a digitális integrálódás alapelemévé is vált.

1.5 Emiatt az EGSZB úgy ítéli meg, hogy ideje az egyetemes szolgáltatást a technológiai fejlődéshez és a felhasználók igényeihez igazítani, és ezért a következőket javasolja:

- ki kell bővíteni az egyetemes szolgáltatások körét és egy meghatározandó, ésszerű határidőn belül, többéves program keretében mindenki számára minimum 2–10 Mbit/s adatátviteli sebességű DSL-hozzáférést vagy hasonló sebességű mobil-, illetve vezeték nélküli hozzáférést (WIMAX, műhold stb.) kell biztosítani,
- nemcsak kizárólag a földrajzi okokra visszavezethető kirekesztődéssel kellene foglalkozni, hanem bizonyos felhasználói csoportok korlátozott pénzügyi kapacitásaiból, illetve kompetenciájából következő társadalmi kirekesztődéssel is, valamint az egyetemes szolgáltatást olyan irányba kellene kiterjeszteni, hogy földrajzi, pénzügyi vagy társadalmi helyzetétől függetlenül minden felhasználó számára biztosítva legyen a hozzáférhetősége,

- támogatni kell a digitális hozzáférést lehetővé tevő nemzeti és helyi projekteket, továbbá mindazoknak a közösségeknek és szervezeteknek a mikroprojekteit, amelyek helyi képzési programok, nyilvános, kollektív internet-hozzáférési központok és az ingyenes internet-hozzáférést biztosító középületekben interaktív csatlakozási lehetőségek mikrofinanszírozása formájában segítenek a hátrányos helyzetű közösségeknek hozzáférni a technológiai eszközökhöz,
- a tagállamokat arra kellene felszólítani, hogy nyújtsanak pénzügyi támogatást azoknak a családoknak, illetve személyeknek, akiknek az alapvető eszközök (számítógép, programok, modem) beszerzése, illetve az internethez és a szolgáltatáshoz való hozzáférés aránytalanul nagy költségterhet jelent,
- elő kell mozdítani az egyetemes szolgáltatásoknak nyújtott állami támogatásokat és közösségi pénzügyi hozzájárulást, ami az egyetlen megfelelő eszköz azon országok esetében, ahol az egyetemes szolgáltatásnyújtás kötelezettsége aránytalanul nagy pénzügyi terhet ró a szolgáltatókra,
- az Európai Bizottságot arra kellene kérni, hogy rendszeresen tegyen közzé példákat az e téren alkalmazott legjobb gyakorlatokra.

2. Bevezetés

2.1 Az Európai Bizottság 1993-ban ⁽¹⁾ első alkalommal részletesen megvizsgálta, mit jelent az egyetemes szolgáltatás fogalma a távközlési szektorban. Abban az időben ez az elképzelés még biztonsági hálóként fogalmazódott meg, amely mindenki számára lehetővé teszi „a hozzáférést adott minőségű szolgáltatások egy minimális köréhez, illetve ezeknek a szolgáltatásoknak az egyedi nemzeti feltételekhez igazodva, megfizethető áron történő nyújtását minden felhasználó számára, földrajzi helytől függetlenül”.

2.2 A későbbiekben elfogadott közösségi irányelvek ⁽²⁾ szilárd alapokra fektették az egyetemes szolgáltatás fogalmát és – tekintettel a távközlési eszközök, a médiák és információtechnológiai szolgáltatások terén mutatkozó konvergencia tendenciájára – az egyetemes szolgáltatást az elektronikus távközlési szolgáltatásokra is kiterjesztették.

⁽¹⁾ Lásd: COM(93) 159 végleges.

⁽²⁾ 95/62/EK; 97/33/EK; 98/10/EK; illetve 2002/22/EK irányelv.

2.3 Az információs társadalom fejlődésével egyre mélyül a szakadék egyrészről azok között, akik egyéni céljaik kiteljesítése érdekében kihasználják az elektronikus távközlési hálózatok kínálta lehetőségeket, másrészről pedig azok között, akiknek az IKT-hoz való hozzáférés, a szükséges készségek vagy az érdeklődés hiánya miatt nincs módjuk élni ezzel a lehetőséggel („digitális szakadék”).

2.4 Egy Eurobarométer-felmérés⁽³⁾ szerint (2007 telén) az EU–27 háztartásainak 49 %-a rendelkezett internet-hozzáféréssel (az EU–15-ön belül 52 %-os, a 12 új tagállamban 33 %-os volt ez az arány), míg az európaiak több mint fele (57 %) rendelkezett számítógéppel otthon.

2.5 Jóllehet az internet-hozzáférés aránya az egész EU-ban folyamatosan emelkedik, tény, hogy átlagosan az EU-ban minden második háztartás, a bolgár, görög és román háztartásoknak pedig csak kevesebb, mint negyede rendelkezik internet-hozzáféréssel.

2.6 Következésképpen az információs társadalom kialakításához nélkülözhetetlen új elektronikus kommunikációs eszközök egyelőre számos polgár számára nem elérhetők, miközben ma már számos információ csak az IKT-eszközökön keresztül terjed.

2.7 A digitális szakadék veszélyei évek óta széles körben, folyamatosan foglalkoztatják az EU-t, amely ezért az elektronikus kommunikációra vonatkozó szabályozását rendszeresen módosítja, és az egyetemes szolgáltatás és a felhasználói jogok megővését, illetve a személyes jellegű adatok védelmét célzó specifikus rendelkezésekkel egészíti ki. Ezeknek a kezdeményezéseknek az EGSZB már számos véleményt szentelt⁽⁴⁾.

2.8 A 2006. június 11-én elfogadott, e-integrációról szóló Rigai Nyilatkozatban⁽⁵⁾ a tagállamok vállalták, hogy jelentős mértékben csökkentik az internetes hozzáférés terén mutatkozó regionális egyenlőtlenségeket az EU-n belül, növelve a szélessávú hálózat lefedettségét a gyenge ellátottságú régiókban, illetve 2010-ig 50 %-kal csökkentve a kirekesztődés által fenyegetett csoportokon belül az internetet nem használó személyek számát.

2.9 E nyilatkozat ellenére azonban az egyetemes szolgáltatások alkalmazási köre továbbra is változatlan maradt.

⁽³⁾ Eurobarométer – 293. különkiadás, 2008. június: *Felmérés a háztartásokban használt elektronikus távközlési szolgáltatásokról, 2007. november–december.*

⁽⁴⁾ Az Európai Bizottság közleménye: „Európa nagy sebességű összekapcsolása: új fejlemények az elektronikus hírközlési ágazatban” – COM(2003) 65 végleges, 2003. 02. 11. – CESE sz. vélemény: „Nagy sebességű Európa” (előadó: Thomas McDonogh), HL C 120., 2005.5.20., 22. o.; CESE sz. vélemény: „A szélessávú szakadék áthidalása” (előadó: Thomas McDonogh), HL C 318., 2006.12.23., 229. o.; CESE sz. vélemény: „i2010: európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért” (előadó: Göran Lagerholm), HL C 110., 2006.5.9., 83. o.; CESE sz. vélemény: „Elektronikus hozzáférhetőség” (előadó: Miguel Ángel Cabra de Luna), HL C 110., 2006.5.9., 26. o.

⁽⁵⁾ Lásd: http://ec.europa.eu/information_society/events/ict_riga_2006/doc/declaration_riga.pdf (angol nyelven).

2.10 Az Európai Bizottság 2007-ben átfogó javaslatot terjesztett elő az elektronikus távközlési eszközökre vonatkozó jelenleg hatályos szabályozás átdolgozására, melynek része – egyebek között – az egyetemes szolgáltatásról szóló irányelv⁽⁶⁾ módosítása is.

2.11 Az egyetemes szolgáltatásról szóló irányelvre vonatkozóan javasolt főbb módosítások a végfelhasználók megfelelőbb tájékoztatására, az elektronikus kommunikációs eszközök fogyatékkal élők általi használatára és hozzáféréseire, a segélykérő szolgáltatásokra, valamint a kapcsolat és az alapvető szolgáltatások fenntartására vonatkoznak⁽⁷⁾.

2.12 A fogyatékkal élő, illetve egyedi szükségletekkel rendelkező személyek továbbra is csak számos akadály leküzdése árán juthatnak hozzá a társadalmi és gazdasági élethez létfontosságú szolgáltatásokhoz⁽⁸⁾. Az EGSZB ezért csak támogatni tudja, hogy az egyetemes szolgáltatásról szóló irányelv módosítására irányuló 2007-es javaslat⁽⁹⁾ a tagállamoknak azt a korábbi lehetőséget, hogy egyedi intézkedéseket fogadjanak el a fogyatékkal élő felhasználók támogatására, kifejezett kötelezettséggel váltja fel az ez irányú fellépésre vonatkozóan⁽¹⁰⁾.

2.13 Ugyanakkor az egyetemes szolgáltatásról szóló irányelv módosítására irányuló javaslat nem módosítja sem az egyetemes szolgáltatás alkalmazási körét, sem nyújtásának módját a fogyasztók és a végfelhasználók számára.

3. Az egyetemes szolgáltatás jelenlegi alkalmazási köre

3.1 A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy legalább egy vállalkozás gondoskodjon a nyilvános telefonhálózathoz való helyhez kötött csatlakozásra és a nyilvánosan elérhető telefonszolgáltatásokhoz (telefonos tájékoztatás; telefonkönyv; nyilvános, díj ellenében igénybe vehető vagy a fogyatékkal élők számára külön funkciókkal ellátott telefonkészülékek) való helyhez kötött hozzáférésre irányuló ésszerű kérelmek teljesítéséről.

3.2 Minthogy a mobiltelefon-szolgáltatók nemzeti működési engedélyei a lakosság, illetve az ország területének teljes lefedését írják elő, a hangalapú telefonos kommunikáció időközben általánosan elérhetővé vált, bár a tarifarendszer átláthatósága terén gyakran hiányosság mutatkozik.

⁽⁶⁾ Irányelvjavaslat az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló 2002/22/EK irányelv, az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló 2002/58/EK irányelv és a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló 2006/2004/EK rendelet módosításáról (COM(2007) 698 végleges).

⁽⁷⁾ CESE sz. vélemény: „Elektronikus hírközlő hálózatok – Távközlési reformcsomag”, HL C 224., 2008.8.30., 50. o., (előadó: Bernardo Hernández Bataller).

⁽⁸⁾ Az egységes európai elektronikus hírközlési piac fejlődéséről szóló 2007. évi jelentés (13. jelentés) – COM(2008)153.

⁽⁹⁾ COM(2007) 698 végleges.

⁽¹⁰⁾ CESE sz. vélemény: „Elektronikus hozzáférhetőség” (előadó: Miguel Ángel Cabra de Luna), HL C 110., 2006.5.9., 26. o.

3.3 A távközlési hálózathoz való csatlakozásra vonatkozó követelmény viszont keskeny sávú csatlakozásra korlátozódik. Semmilyen konkrét adatátviteli vagy bitsebesség nincs előírva, de a csatlakozás sebessége a „*funkcionális internet-hozzáféréshez elegendő*” kell, hogy legyen, „*figyelembe véve az előfizetők többsége által használt, leginkább elterjedt technológiákat és a technológiai megvalósíthatóságot*”⁽¹¹⁾.

4. Az egyetemes szolgáltatás alkalmazási körének bővítése

4.1 Általános megjegyzések

4.1.1 Az egyetemes szolgáltatás koncepciójának és alkalmazási körének a technikai fejlesztésekkel, a piac alakulásával és a változó felhasználói igényekkel összhangban folyamatosan fejlődnie kell.

4.1.2 Az elektronikus hírközlési szolgáltatások területén nyújtandó egyetemes szolgáltatás körének nemrégiben végzett, második időszakos felülvizsgálata során⁽¹²⁾ az Európai Bizottság úgy ítélte meg, hogy az alkalmazási kör kibővítésének az egyetemes szolgáltatásról szóló irányelv V. mellékletében meghatározott feltételei jelenleg nem teljesülnek. Felismerte azonban, hogy „*ésszerű [...] azzal számolni, hogy viszonylag rövid időn belül a keskeny-sávú kapcsolattal nem teljesül »a funkcionális internet-hozzáféréshez elegendő adatátviteli sebesség« [...] követelménye*”.

4.1.3 Az EGSZB szerint már most aktualizálásra van szükség, amelynek a következő elemekre kell kiterjednie:

4.2 Hozzáférés az alapszolgáltatások köréhez

4.2.1 A digitális kirekesztődés egyes formái magatartásbeli és kulturális tényezőkre vezethetők vissza – ezek idővel elenyészhetnek –, míg más formái a gazdaság és a társadalom szerveződésének strukturális egyenlőtlenségeiből adódnak.

4.2.2 Ez utóbbi egyenlőtlenségek továbbgyűrűzve újabb egyenlőtlenségeket szülnek a munkához, a képzéshez és a folyamatos továbbképzési lehetőségekhez, a fogyasztási javakhoz és szolgáltatásokhoz, illetve a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, a társadalmi beilleszkedés esélyei, a polgári vélemény nyilvánítás és a demokratikus részvétel terén.

4.2.3 A digitális kirekesztettség a magukhoz a szükséges berendezésekhez, a hozzáféréshez, a szükséges képzéshez és a felhasználói támogatáshoz kapcsolódó különböző aspektusokban mutatkozik meg. Emiatt egyszerre és egymást kiegészítő módon kell fellépni

- az új technológiákhoz kapcsolódó képzés hozzáférhetősége,
- az eszközök hozzáférhetősége,
- valamint a csatlakozási lehetőségek terén.

⁽¹¹⁾ Lásd: COM(2007) 698 végleges.

⁽¹²⁾ COM(2008) 572 végleges.

4.3 A felhasználók képzése

4.3.1 Nyilvánvaló, hogy a digitális technológiák terjedése által igényelt magasabb kompetenciaszint akkor is növeli az egyenlőtlenségeket ezeknek a technológiáknak a használata és hozzáférése terén, ha maguk az eszközök mindenki számára elérhetőek.

4.3.2 A számítógép- és az internethasználat képességének hiánya – amely gyakran az érdeklődés teljes hiányában mutatkozik meg – egyre inkább visszaüt, szociális szakadékot képezve nemcsak a marginális rétegek, hanem az új technológiákhoz nehezen alkalmazkodók rovására is.

4.3.3 Ezzel kapcsolatban külön figyelmet kell fordítani azokra az időskorúakra, akik idegenkednek a digitális környezettől (generációs szakadék) – az ő számukra a digitális világgal való ismerkedést célzó, saját egyedi igényeikhez igazított programokat kell majd tervbe venni⁽¹³⁾.

4.3.4 Támogatni kell tehát a digitális hozzáférést lehetővé tevő nemzeti és helyi projekteket, továbbá mindazoknak a közösségeknek és szervezeteknek a mikroprojekteit, amelyek helyi képzési programok, nyilvános, kollektív internet-hozzáférési központok és az ingyenes internet-hozzáférést biztosító középületekben interaktív csatlakozási lehetőségek mikro-finanszírozása formájában segítenek a hátrányos helyzetű közönségnek hozzáférni a technológiai eszközökhöz. Az EGSZB szerint az Európai Bizottságnak rendszeresen példákat kellene közzétennie az e téren alkalmazott legjobb gyakorlatokról.

4.4 Hozzáférés az eszközökhöz

4.4.1 Számos család, illetve személy nem fér hozzá az elektronikus kommunikációs hálózatokhoz és szolgáltatásokhoz, mivel az alapvető eszközök (számítógép, szoftverek, modem) ára gyakran megfizethetetlen számukra.

4.4.2 Az EGSZB felszólítja a tagállamokat, hogy az egyetemes szolgáltatás keretében alakítsanak ki pénzügyi támogatási mechanizmusokat az internet-hozzáférés és -használat elősegítésére.

4.5 Csatlakozás

4.5.1 Napjainkra nyilvánvaló lett, hogy az információs és kommunikációs technológiák terén, melyek a mindenki számára elérhető információs társadalom alapját képezik, a társadalom minden egyes tagjának igényeire tekintettel kell lenni – különös tekintettel a társadalmi kirekesztődésnek kitett rétegekre –, törekedve a digitális szakadék problémájának áthidalására, amely a társadalom jóvátehetetlen kettészakadásával fenyeget.

⁽¹³⁾ Lásd a CESE 1524/2008. számú, *Az idősök szükségleteinek figyelembevétele* című feltárási véleményt (előadó: Renate HEINISCH).

4.5.2 A globális internetes környezeten belüli konvergencia, a hálózatosodási tendencia és a digitalizálódási folyamat együttes hatásai miatt egyre nagyobb szükség van a hálózathoz való szélessávú hozzáférésre az új alkalmazások használata során.

4.5.3 A 2006. március 20-i, „A szélessávú szakadék áthidalása” című közlemény⁽¹⁴⁾ megjegyzi, hogy „az általánosan elterjedt szélessávú hozzáférés kulcsfontosságú feltétele a modern gazdaságok fejlődésének és fontos szempontja a lisszaboni stratégiának.” A 2008. szeptember 29-i közlemény elismeri, hogy „bizonyos földrajzi területeken a piac várhatóan nem fogja belátható időn belül biztosítani a szóban forgó szolgáltatást”, továbbá „előbb-utóbb napirendre fog kerülni az »információs kirekesztettség« (»info-exclusion«) kérdése.”

4.5.4 Az EGSZB immár évek óta szorgalmazza, hogy a szélessávú hálózathoz való hozzáférés is képezze szerves részét az egyetemes szolgáltatásnak.

4.5.5 Az egyetemes szolgáltatásról szóló irányelvet 2002-ben kiegészítették, a „*funkcionális internet-hozzáférést*” is belefoglalva az egyetemes szolgáltatás alkalmazási körébe. A funkcionális hozzáférés meghatározása: olyan adatkommunikációs továbbítási mód, amely megfelelő sebességű ahhoz, hogy lehetővé tegye az internethez való hozzáférést.

4.5.6 Jóllehet ez a kiegészítés a maga idejében, amikor még az internetes hozzáféréshez szükséges adatátvitel kapcsolt telefonos hálózaton keresztül történt, igen hasznosnak tűnhetett, mára azonban az olyan alkalmazások, mint az e-egészségügy, az e-üzletvitel, az e-kormányzás és az e-tanulás – melyek Európában a növekedés és az életminőség létfontosságú elemei az elkövetkezendő évekre nézve – szükségessé teszik a szélessávot.

4.5.7 Az EGSZB tehát nélkülözhetetlenül fontosnak ítéli pontosítani, mit kell érteni a „*funkcionális internet-hozzáférés*” fogalma alatt, és azt javasolja, hogy az egyetemes szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók ésszerű határidőn belül, többéves program keretében legyenek kötelesek minimum 2–10Mbit/s adatátviteli sebességű DSL-hozzáférést, vagy hasonló sebességű mobil- illetve vezeték nélküli hozzáférést (WIMAX, műhold, stb.) biztosítani, természetesen figyelembe véve, hogy itt olyan számadatokról van szó, amelyeket a technológia fejlődésének és a fogyasztók igényeinek függvényében módosítani kell majd.

4.6 Hozzáférhetőség valamennyi felhasználó számára, földrajzi helyzettől függetlenül

4.6.1 A távoli vagy vidéki régiókban – főként egyes új tagállamokban – a piac gyakran nem képes megfizethető áron és a megfelelő szolgáltatások nyújtásához szükséges színvonalon hozzáférést biztosítani az elektronikus kommunikációs infrastruktúrához.

4.6.2 Ami a szélessávú hálózatot illeti, jelentős különbségek vannak a városi és a vidéki területek között. A DSL-lefedettség a vidéki régiókban csak 71,3 %, szemben a városi régiókban mért 94 %-kal⁽⁸⁾. A túlságosan lassú adatátviteli sebesség viszont gátolja a szélessáv használatát a vidéki környezetben működő vállalkozások számára, és a háztartásokat is megfosztja attól, hogy valódi multimédia-környezetet élvezhessenek otthonukban.

4.6.3 A digitális kirekesztettség különböző társadalmi kategóriákat érint demográfiai (kor, nem, háztartás típusa), társadalmi-szakmai (képzettség, munkahely, beosztás, jövedelem) illetve földrajzi (lakóhely, régió, regionális vagy helyi adottságok, geopolitikai tényezők) változók függvényében.

4.6.4 Nemcsak kizárólag a földrajzi okokra visszavezethető kirekesztődéssel kellene foglalkozni, hanem bizonyos felhasználói csoportok korlátozott pénzügyi kapacitásaiból, illetve kompetenciájából következő társadalmi kirekesztődéssel is.

4.6.5 Az EGSZB szerint éppen ezért ki kell terjeszteni az egyetemes szolgáltatás körét oly módon, hogy földrajzi, pénzügyi, illetve társadalmi helyzettől függetlenül valamennyi felhasználó számára biztosítva legyen a hozzáférhetősége.

4.7 Meghatározott minőség

4.7.1 Az egyetemes szolgáltatásról szóló irányelv módosítására tett európai bizottsági javaslat szerint megfelelő hatáskört kell biztosítani a nemzeti szabályozó hatóságok számára, hogy a végfelhasználói hálózatok adatátviteli szolgáltatásaitól elvárt minimális minőségi szintek meghatározásával megakadályozzák a szolgáltatások minőségének romlását, a hozzáférés akadozását, illetve a hálózatokon a forgalom lelassulását.

4.7.2 Az EGSZB úgy véli, hogy a minimális minőségi szintnek azonosnak kell lennie minden tagállamban, ezért elsősorban az európai jogalkotó, nem pedig a nemzeti szabályozó hatóságok feladata volna a minimális minőségi normák meghatározása.

4.8 Megfizethető ár

4.8.1 Megfizethető vagy ésszerű ár helyett „mindenki által megfizethető” árról kellene beszélni, ami jobban kifejezi a politikai szándékot.

4.8.2 Az egyetemes szolgáltatás meghatározása magában foglalja ugyan a hozzáférés és a szolgáltatás megfizethetőségét, de az közösségi szinten nem része az egyetemes szolgáltatás alkalmazási körének, mivel a „megfizethető ár” fogalma a sajátos nemzeti helyzetkörülmények – pl. a háztartásokba befolyó átlagjövedelem – függvénye.

4.8.3 Az EGSZB azt javasolja, hogy közösségi szinten meg kellene vizsgálni a tagállamokban az egyetemes szolgáltatás keretében az internet-hozzáférésre és -használatra vonatkozóan a szociális tarifák bevezetésének lehetőségét.

5. Finanszírozás

5.1 Az EGSZB tisztában van azzal, hogy a szélessávú egyetemes szolgáltatás nyújtásából eredő kötelezettségek olyan súlyos pénzügyi terhet jelentenek a szolgáltatók számára, amely gyakran csak veszteségesen vállalható.

⁽¹⁴⁾ COM(2006) 129 végleges.

5.2 Ezek a költségek azonban nagymértékben az alkalmazott technológiától függnnek. A vezetékes technológiáról mobilra történő átállással ezek a költségek csökkenthetők ugyan, mivel egy új előfizetőnek a közös előfizetői rádiós kommunikációs hálózatba való csatlakoztatása elhanyagolható költségekkel jár, ám arról sem szabad megfeledkezni, hogy a felhasználók számára a vezetékes kommunikáció költségei alacsonyabbak, mint a mobilhálózat esetében.

5.3 Amennyiben az egyetemes szolgáltatási kötelezettség túlságosan nagy terhet ró egy szolgáltatóra, az egyetemes szolgáltatásról szóló 2002. évi irányelv engedélyezi a tagállamoknak, hogy megfelelő finanszírozási mechanizmusokat alakítsanak ki, nevezetesen:

- állami pénzforrásokból való kifizetést,
- a felhasználókra kirótt adókat,
- minden vállalkozástól vagy egyes meghatározott vállalkozáscsoportoktól hozzájárulás beszedését.

5.4 Ehhez hozzáadódik, hogy a strukturális alapok és a vidékfejlesztési alapok bizonyos feltételek mellett hozzájárulhatnak a fejlődésben elmaradt regionális és vidéki területek felzárkóztatásához.

5.5 Ami az IKT-hálózatokhoz való hozzáférést illeti a digitális szakadék hátrányait elszenvedő európai területeken és régiókban, az EGSZB megismétli korábbi kérését ⁽¹⁵⁾, azaz hogy a strukturális és a vidékfejlesztési alapok, valamint a kutatási és fejlesztési alapok különítsenek el megfelelő költségvetési tételeket az e-integráció támogatására.

5.6 Tekintettel a globális internetes környezet konvergenciájára és a piaci szereplők nagy számára (a hozzáférési infrastruktúra és az internetes platform szolgáltatói, tartalomszolgáltatók), a kompenzációs alaphoz való hozzájárulás piaci kosarának meghatározása egyre nehezebbnek bizonyul, ami folyamatos konfliktusok és viták forrását képezi.

5.7 Ezen túlmenően a szereplőkre kivetett adókat ez utóbbiak általában (legalábbis részben) érvényesítik a végső árban.

5.8 Az EGSZB ellenzi, hogy az egyetemes szolgáltatás többletköltségeit bármely közvetlen vagy közvetett teher, illetve tarifamelés formájában a felhasználók viseljék, mert ez összeegyeztethetetlen a „megfizethető ár” fogalmával.

5.9 Az állami forrásokból biztosított finanszírozás – a közösségi alapokon keresztül finanszírozott beruházásokkal kombinálva – az EGSZB szemében az egyetlen megfelelő megoldás az olyan országokban, ahol az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek pénzügyi terhei túl nagyok a kereskedelmi célú üzemeltetés általános körülményeihez képest.

5.10 Az egyetemes szolgáltatás általános adózási rendszeren keresztül történő finanszírozása – amelynek során annak költségei egy igen tágas adókosárra oszlanak el – azt jelenti, hogy a társadalom jóléti szintjén mutatkozó veszteség kisebb, mint ha az egyetemes szolgáltatást csak a szolgáltatókra és fogyasztóikra kivetett adókból finanszíroznák.

Kelt Brüsszelben, 2008. december 4-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnöke
Mario SEPI

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság főtájkára
Martin WESTLAKE

¶

¶

⁽¹⁵⁾ CESE sz. vélemény: Az elektronikus hozzáférhetőség jövőbeli szabályozása. Előadó: Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER, HL C 175., 2007.7.27., 91. o.